

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Hovedformålet med lovforslaget er at forankre de hidtidige regler om de faglige voldgiftsretter i lovregler. Dette skal ikke mindst understrege disse tvistløsningsorganers domstolslignende karakter. Forslaget skal samtidig sikre, at de faglige voldgiftsretter opfylder alle krav til retlige instanser, herunder kravene i den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6, og at de også fremover vil være et centralt element i den danske model som en attraktiv, retssikkerhedsmæssigt fuldt betryggende tvistløsningsform.

Lovrevisionen sker dog også som led i en generel modernisering og ajourføring af det samlede regelsæt for tvistløsninger på det arbejdsretlige område. I den forbindelse har det ligeledes været en overordnet målsætning at sikre, at loven oplyser om alle relevante retsplejemæssige forskrifter og retssikkerhedsgarantier. Forslaget indebærer her en generel styrkelse af reglerne om offentlighed og genoptagelse. Offentlighed skal sikres dels gennem et princip om åbne døre under retsmøderne, der afholdes i Arbejdsretten med henblik på sagens afgørelse, og under voldgiftsforhandlingen, dels gennem et princip om offentlighed om trufne afgørelser. Det foreslås således, at offentligheden - efter fornøden anonymisering - har samme adgang til de faglige voldgiftsretters afgørelser, som der i dag gælder for Arbejdsrettens domme. En væsentlig ændring er også, at sager om genoptagelse fremover kan behandles af tre medlemmer af formandskabet og ikke - som det hidtil har været gældende ved Arbejdsretten - af det samlede formandskab. Der har hidtil heller ikke været fastsat generelle regler om genoptagelse, for så vidt angår de faglige voldgiftsretters afgørelser, jf. nu forslagens § 30. Der henvises i øvrigt til kapitel 2.2 i betænkningen nr. 1489/2007, jf. omtalen neden for i afsnit 2.

Endelig har det også i lyset af de nye regler i retsplejeloven om dommers bibeskæftigelse været natur-

ligt at se på udpegningsreglerne af dommere og opmænd.

Der er ikke med forslaget lagt op til grundlæggende ændringer i den måde, det arbejdsretlige tvistløsnings-system i Danmark virker på. Et kendetegn ved den danske ordning er netop, at de uoverensstemmelser, der opstår, hurtigt og smidigt løses af parterne selv ved forhandlinger og mægling, således at det kun er et forholdsmæssigt begrænset antal sager, der skal behandles ved de faglige voldgiftsretter og i Arbejdsretten. Hovedprincippet er, at uoverensstemmelser, som ikke bliver løst ved forhandling, indbringes for Arbejdsretten, hvis der er tale om en tvist om overenskomstbrud m.v., og for en faglig voldgiftsret, hvis der er tale om overenskomstfortolkning m.v.

Hidtil har imidlertid alene tvistløsning ved Arbejdsretten været nærmere lovreguleret. Forhandlingsdelen og de faglige voldgiftsretter har i alt væsentligt været overenskomststof, jf. dog § 22 i den gældende lov om Arbejdsretten. Det fremgår af § 22, at hvis der ikke mellem overenskomstparterne er vedtaget betryggende regler til afgørelse af uenighed af faglig karakter, anses bestemmelserne i den til enhver tid mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark aftalte norm for at være gældende mellem parterne (Norm for regler for behandling af faglig strid). Der er derfor behov for et samlet regelsæt, der regulerer det samlede tvistløsningssystem på det arbejdsretlige område.

Lovforslaget har ikke en EU-retlig baggrund, men en fortsat tidssvarende, smidig og effektiv tvistløsning på det arbejdsretlige område vil understøtte EU-retten på de områder, hvor direktiver implementeres gennem kollektive overenskomster, idet uoverensstemmelser herom sikres en effektiv og EU-korrekt retshåndhævelse, se også bemærkninger nedenfor til § 24, stk. 3.

2. Baggrund

Den gældende arbejdsretslov er fra 1997 (lov nr. 183 af 12. marts 1997). Siden lovens vedtagelse er der sket flere ændringer og fornyelser på områder m.v.,